

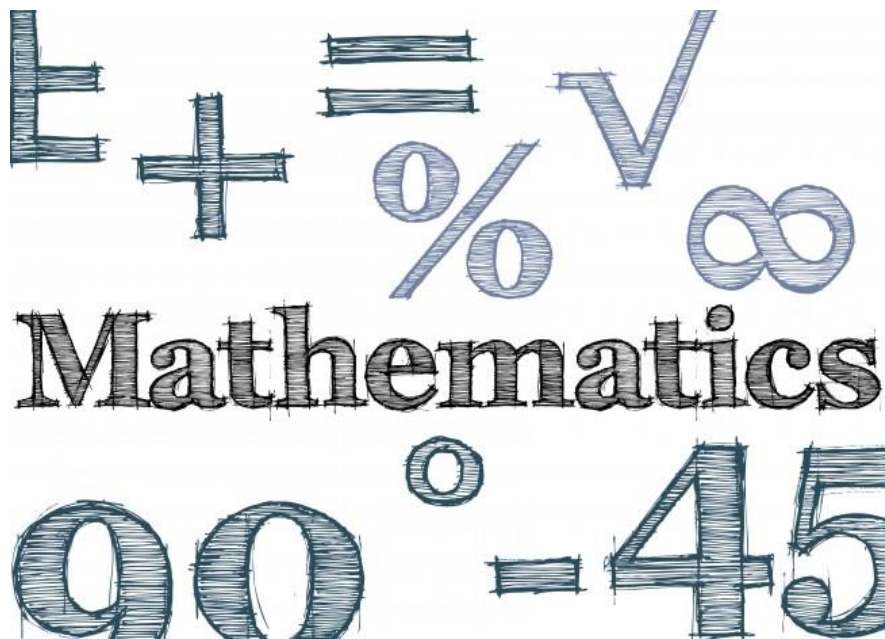
ΠΡΟΤΥΠΟΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟΣ ΟΡΓΑΝΙΣΜΟΣ

ρούλα μακρή

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΑΝΕΛΛΗΝΙΕΣ 2015

Τομέας Μαθηματικών "ρούλα μακρή"

ΜΑΘΗΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ
ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗΣ
ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

Πρότυπου Εκπαιδευτικού Οργανισμού
"ρούλα μακρή"
20 Μαΐου 2015

ΘΕΜΑ Α

- A1) Απόδειξη σελίδα 31 σχολικού βιβλίου
A2) Ορισμός σελίδα 22 σχολικού βιβλίου
A3) Ορισμός σελίδα 86- 87 σχολικού βιβλίου
A4)
α) Λ (σελίδα 40 σχολικού βιβλίου)
β) Σ (σελίδα 14 σχολικού βιβλίου)
γ) Λ (σελίδα 95 σχολικού βιβλίου)
δ) Λ (σελίδα 97 σχολικού βιβλίου)
ε) Σ (σελίδα 141 σχολικού βιβλίου)

ΘΕΜΑ Β

B1 . Λύνουμε την εξίσωση

$$(3x-1)(8x^2-6x+1)=0 \Leftrightarrow 3x-1=0 \text{ ή } 8x^2-6x+1=0$$

$$3x-1=0 \Leftrightarrow x=\frac{1}{3}$$

$$8x^2-6x+1=0 \quad \Delta=4 \text{ και } x_{1,2}=\frac{-(-6)\pm\sqrt{4}}{2\cdot 8}=\frac{6\pm 2}{16}=\begin{cases} x=\frac{1}{2} \\ x=\frac{1}{4} \end{cases}$$

Είναι $(A \cap B) \subseteq A \subseteq (A \cup B)$, άρα $P(A \cap B) \leq P(A) \leq P(A \cup B)$, οπότε αφού

είναι $\frac{1}{4} < \frac{1}{3} < \frac{1}{2}$ θα είναι $P(A \cap B) = \frac{1}{4}$, $P(A) = \frac{1}{3}$ και $P(A \cup B) = \frac{1}{2}$.

Ακόμα είναι

$$P(A \cup B) = P(A) + P(B) - P(A \cap B) \Leftrightarrow P(B) = P(A \cup B) - P(A) + P(A \cap B) = \frac{1}{2} - \frac{1}{3} + \frac{1}{4} = \frac{5}{12}$$

Για το $P(\Gamma)$ λύνουμε την εξίσωση

$$9x^2-3x-2=0 \quad \Delta=81 \text{ και } x_{1,2}=\frac{3\pm\sqrt{81}}{2\cdot 9}=\frac{3\pm 9}{18}=\begin{cases} x=\frac{12}{18}=\frac{2}{3} \\ x=\frac{-6}{18}=-\frac{1}{3} < 0 \end{cases}$$

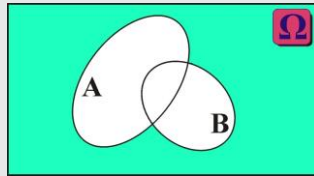
Η δεύτερη λύση απορρίπτεται γιατί $0 \leq P(\Gamma) \leq 1$.

$$\text{Άρα είναι } P(\Gamma) = \frac{2}{3}$$

B2.

$$\begin{aligned} P(A' - B') &= P(A') - P(A' \cap B') = 1 - P(A) - P[(A \cup B)'] = 1 - P(A) - 1 + P(A \cup B) = P(A \cup B) - P(A) = \\ &= \frac{1}{2} - \frac{1}{3} = \frac{1}{6} \end{aligned}$$

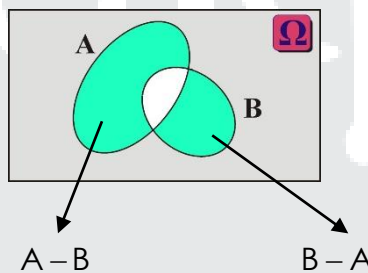
$$\text{Είναι } \Delta = (A \cap B)' . \text{ Άρα } P(\Delta) = P[(A \cap B)'] = 1 - P(A \cap B) = 1 - \frac{1}{4} = \frac{3}{4}.$$

Εναλλακτικά είναι

$$P(A' - B') = P(A' \cap (B')') = P(B - A) = P(B) - P(A \cap B) = \frac{5}{12} - \frac{1}{4} = \frac{1}{6}$$

B3.Είναι $E = (A - B) \cup (B - A)$ και $(A - B) \cap (B - A) = \emptyset$ οπότε

$$\begin{aligned} P(E) &= P[(A - B) \cup (B - A)] = P(A - B) + P(B - A) = P(A) - P(A \cap B) + P(B) - P(B \cap A) = \\ &= P(A) + P(B) - 2P(B \cap A) = \frac{1}{3} + \frac{5}{12} - 2 \cdot \frac{1}{4} = \frac{1}{4} \end{aligned}$$

B4. Έστω $B \cap \Gamma = \emptyset$. Από τον απλό προσθετικό νόμο είναι

$$P(B \cup \Gamma) = P(B) + P(\Gamma) = \frac{5}{12} + \frac{2}{3} = \frac{13}{12} > 1, \text{ άτοπο, γιατί } 0 \leq P(B \cup \Gamma) \leq 1.$$

Άρα δεν είναι ασυμβίβαστα.

ΘΕΜΑ Γ

Κλάσεις	Κεντρικές τιμές	$f_i\%$
[8,10)	9	10
[10,12)	11	10
[12,14)	13	30
[14,16)	15	20
[16,18)	17	30

Γ1. Το ποσοστό των παρατηρήσεων του δείγματος που είναι μικρότερες του 10 είναι 10%, άρα $f_1\% = 10\%$.

Το ποσοστό των παρατηρήσεων του δείγματος που είναι μεγαλύτερες ή ίσες του 16 είναι 30%, άρα $f_5\% = 30\%$.

Στο κυκλικό διάγραμμα σχετικών συχνοτήτων, η γωνία του κυκλικού τομέα που αντιστοιχεί στην 3η κλάση είναι 108° , άρα $a_3 = 360^\circ \cdot f_3 \Leftrightarrow f_3 = \frac{108^\circ}{360^\circ} = 0,3$, δηλαδή $f_3\% = 30\%$.

Έχουμε ότι $f_4 = 1 - f_1 - f_2 - f_3 - f_5 = 1 - 0,1 - f_2 - 0,3 - 0,3 = 0,3 - f_2$.

Τα κέντρα των κλάσεων είναι: $x_1 = 9, x_2 = 11, x_3 = 13, x_4 = 15, x_5 = 17$.

Επομένως, $\bar{x} = \sum_{i=1}^5 x_i f_i \Leftrightarrow 14 = 9 \cdot 0,1 + 11 \cdot f_2 + 13 \cdot 0,3 + 15(0,3 - f_2) + 17 \cdot 0,3 \Leftrightarrow$

$\Leftrightarrow 14 = 0,9 + 11f_2 + 3,9 + 4,5 - 15f_2 + 5,1 \Leftrightarrow 4f_2 = 0,4 \Leftrightarrow f_2 = 0,1$

και $f_4 = 0,3 - 0,1 = 0,2$

Επομένως, $f_2\% = 10\%$ και $f_4\% = 20\%$.

Γ2. Είναι $CV = \frac{s}{\bar{x}}$ με $\bar{x} = 14$

$$s^2 = \frac{\sum_{i=1}^5 (x_i - \bar{x})^2 \cdot v_i}{v} = \sum_{i=1}^5 (x_i - \bar{x})^2 \cdot \frac{v_i}{v} = \sum_{i=1}^5 (x_i - \bar{x})^2 \cdot f_i =$$
$$= (9-14)^2 \cdot 0,1 + (11-14)^2 \cdot 0,1 + (13-14)^2 \cdot 0,3 + (15-14)^2 \cdot 0,2 + (17-14)^2 \cdot 0,3 =$$
$$= 6,6$$

Είναι $CV = \frac{s}{\bar{x}} = \frac{\sqrt{6,6}}{14} = 0,18 > 0,1$ άρα το δείγμα δεν είναι ομοιογενές

Γ3. Είναι

$$\bar{x} = \frac{\sum_{i=1}^5 x_i v_i}{v} \Leftrightarrow 14 = \frac{\sum_{i=1}^4 x_i v_i + x_5 \cdot v_5}{v} \Leftrightarrow 14v = 1780 + 17 \cdot f_5 \cdot v \Leftrightarrow$$

$$\Leftrightarrow 14v = 1780 + 17 \cdot 0,3 \cdot v \Leftrightarrow 14v = 1780 + 5,1 \cdot v \Leftrightarrow 8,9v = 1780 \Leftrightarrow v = 200$$

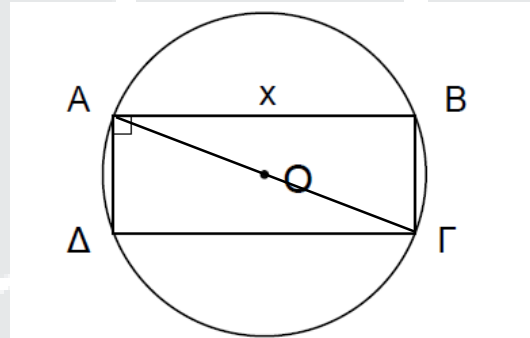
Γ4.

$$\text{Είναι } \beta_i = \frac{\alpha_i - \bar{\alpha}}{S_a} = \frac{\alpha_i}{S_a} - \frac{\bar{\alpha}}{S_a} = \frac{1}{S_a} \cdot \alpha_i - \frac{\bar{\alpha}}{S_a}$$

$$\text{Από εφαρμογή σελίδα 99 είναι } \bar{\beta} = \frac{1}{S_a} \cdot \bar{\alpha} - \frac{\bar{\alpha}}{S_a} = 0 \text{ και } S_\beta = \left| \frac{1}{S_a} \right| \cdot S_\alpha = \frac{1}{S_a} \cdot S_\alpha = 1$$

ΘΕΜΑ Δ

Δ1. Φέρνουμε τη διαγώνιο ΑΓ του ορθογωνίου ΑΒΓΔ που είναι διάμετρος του κύκλου γιατί η γωνία ΑΔΓ=90° και είναι εγγεγραμμένη στον κύκλο. Άρα είναι (ΑΓ)=2ρ=10

ΣΧΗΜΑ Ι

Από το Πυθαγόρειο Θεώρημα στο ορθογώνιο τρίγωνο ΑΔΓ είναι

$$(ΑΔ) = \sqrt{(ΑΓ)^2 - (ΔΓ)^2} = \sqrt{(2\rho)^2 - x^2} = \sqrt{100 - x^2}$$

Άρα το εμβαδόν του ορθογωνίου ΑΒΓΔ είναι (ΑΒΓΔ) = (ΔΓ) · (ΑΔ) και ως συνάρτηση του x γράφεται $f(x) = x \cdot \sqrt{100 - x^2}$, $0 < x < 10$

Δ2. Είναι

$$\begin{aligned} f'(x) &= \left(x \cdot \sqrt{100 - x^2} \right)' = \sqrt{100 - x^2} + x \cdot \frac{(100 - x^2)'}{2\sqrt{100 - x^2}} = \sqrt{100 - x^2} + x \cdot \frac{-2x}{2\sqrt{100 - x^2}} = \\ &= \frac{\sqrt{100 - x^2}^2 - x^2}{\sqrt{100 - x^2}} = \frac{100 - x^2 - x^2}{\sqrt{100 - x^2}} = \frac{100 - 2x^2}{\sqrt{100 - x^2}} = \frac{2(50 - x^2)}{\sqrt{100 - x^2}} \end{aligned}$$

και

$$f'(x) = 0 \Leftrightarrow \frac{2}{\sqrt{100 - x^2}} (50 - x^2) = 0 \Leftrightarrow 50 - x^2 = 0 \Leftrightarrow x^2 = 50 \Leftrightarrow x = 5\sqrt{2} \text{ γιατί}$$

$$0 < x < 10$$

Για

$$f'(x) > 0 \Leftrightarrow \frac{2}{\sqrt{100-x^2}}(50-x^2) > 0 \Leftrightarrow 50-x^2 > 0 \text{ με } x \in (0,10) \Leftrightarrow 0 < x < 5\sqrt{2} .$$

$$\text{και } f'(x) < 0 \Leftrightarrow 5\sqrt{2} < x < 10$$

x	0	$5\sqrt{2}$	10	
f'(x)		+	0	-
f		↗		↘

Από τα παραπάνω προκύπτει ότι η f παρουσιάζει ολικό μέγιστο για $x = 5\sqrt{2}$ για το οποίο $(A\Delta) = \sqrt{100 - (5\sqrt{2})^2} = \sqrt{100 - 50} = \sqrt{50} = 5\sqrt{2} = x = (AB)$ και επομένως το ABΓΔ είναι τετράγωνο

Δ3. Είναι

$$\lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(1+x) - \sqrt{99}}{98 \cdot x} = \frac{1}{98} \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(1+x) - f(1)}{x} = \frac{1}{98} \cdot f'(1) \text{ από τον ορισμό της παραγώγου συνάρτησης στο } x_0=1$$

$$\text{Άρα είναι } \lim_{x \rightarrow 0} \frac{f(1+x) - \sqrt{99}}{98 \cdot x} = \frac{1}{98} \cdot f'(1) = \frac{1}{98} \cdot \frac{2 \cdot 49}{\sqrt{99}} = \frac{1}{3\sqrt{11}} = \frac{\sqrt{11}}{33}$$

Δ.4 Είναι $A - B \subseteq A \Rightarrow 0 < P(A - B) \leq P(A) \leq 1 < 5\sqrt{2}$ και η f είναι γνησίως αύξουσα στο $(0, 5\sqrt{2}]$ άρα $f(P(A - B)) \leq f(P(A))$ και $f(x) > 0$.

$$\begin{aligned} f(P(A - B)) \leq f(P(A)) &\Leftrightarrow \frac{1}{f(P(A))} \leq \frac{1}{f(P(A - B))} \Leftrightarrow \frac{P(A) \cdot P(A - B)}{f(P(A))} \leq \frac{P(A) \cdot P(A - B)}{f(P(A - B))} \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow \frac{P(A) \cdot P(A - B)}{P(A) \cdot \sqrt{100 - P^2(A)}} \leq \frac{P(A) \cdot P(A - B)}{P(A - B) \cdot \sqrt{100 - P^2(A - B)}} \Leftrightarrow \frac{P(A - B)}{\sqrt{100 - P^2(A)}} \leq \frac{P(A)}{\sqrt{100 - P^2(A - B)}} \quad (1) \end{aligned}$$

Είναι

$$\begin{aligned} 0 < P(A) \leq 1 &\Leftrightarrow 0 < P^2(A) \leq 1 \Leftrightarrow 0 > -P^2(A) \geq -1 \Leftrightarrow 100 > 100 - P^2(A) \geq 99 \Leftrightarrow \\ &\Leftrightarrow 10 > \sqrt{100 - P^2(A)} \geq \sqrt{99} \Leftrightarrow \frac{1}{\sqrt{99}} \geq \frac{1}{\sqrt{100 - P^2(A)}} > \frac{1}{10} \Leftrightarrow \frac{1}{\sqrt{99}} \geq \frac{1}{\sqrt{100 - P^2(A)}} > 0 \end{aligned}$$

$$\text{Είναι } \frac{1}{\sqrt{99}} \geq \frac{1}{\sqrt{100 - P^2(A)}} > 0 \text{ και } 1 \geq P(A - B) > 0 \text{ και πολλαπλασιάζοντας κατά}$$

$$\text{μέλη θα έχουμε } 5\sqrt{2} > \frac{1}{\sqrt{99}} \geq \frac{P(A - B)}{\sqrt{100 - P^2(A)}} > 0 \text{ και όμοια}$$

$$5\sqrt{2} > \frac{1}{\sqrt{99}} \geq \frac{P(A)}{\sqrt{100 - P^2(A - B)}} > 0$$

Η f είναι γνησίως αύξουσα στο $(0, 5\sqrt{2}]$ και λόγω της (1) θα είναι

$$f\left(\frac{P(A-B)}{\sqrt{100-P^2(A)}}\right) \leq f\left(\frac{P(A)}{\sqrt{100-P^2(A-B)}}\right)$$

Σχολιασμός Θεμάτων

Τα θέματα χαρακτηρίζονται πιο απαιτητικά από αυτά του 2014. Απαιτούσαν ευχέρεια αλγεβρικών πράξεων και γνώσεις ανισοτήτων από την Α' Λυκείου.

Τομέας Μαθηματικών
"ρούλα μακρή"

ρούλα.
μακρή

ΘΕΤΙΚΟ / ΘΕΩΡΗΤΙΚΟ